

บทความวิจัย

ผลของแนวทางการเยี่ยมมารดาหลังคลอดที่ใช้สารเสพติดและทารก ต่อประสิทธิภาพการบริการพยาบาลและความพึงพอใจของพยาบาลวิชาชีพ ในหน่วยบริการปฐมภูมิ

ชญพร สมันตรัฐ

บทคัดย่อ

ปัญหามารดาหลังคลอดที่ใช้สารเสพติดมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องในช่วงหลายปีที่ผ่านมา อย่างไรก็ตาม ยังขาดแนวทางการดูแลที่จำเพาะเจาะจง ส่งผลให้เกิดรอยต่อในการดูแลเมื่อมารดาหลังคลอดและทารกถูกจำหน่ายจากโรงพยาบาลกลับสู่ชุมชน การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง กลุ่มตัวอย่างกลุ่มเดียว วัดผลก่อน-หลังการทดลอง มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนของประสิทธิภาพการบริการพยาบาลในหน่วยบริการปฐมภูมิ ก่อนและหลังการใช้แนวทางการเยี่ยมมารดาหลังคลอดที่ใช้สารเสพติดและทารก และประเมินความพึงพอใจของพยาบาลวิชาชีพในหน่วยบริการปฐมภูมิต่อการใช้นโยบายดังกล่าว กลุ่มตัวอย่างคือ พยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานในหน่วยบริการปฐมภูมิและมีหน้าที่เยี่ยมมารดาหลังคลอดและทารกในชุมชน จำนวน 20 ราย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย 1) เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง ได้แก่ 1.1) แนวทางการเยี่ยมมารดาหลังคลอดที่ใช้สารเสพติดและทารก ซึ่งประกอบด้วย 2 ส่วน คือ ส่วนของมารดาและส่วนของทารก และ 1.2) แบบตอบกลับการเยี่ยมหลังคลอด และ 2) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ 2.1) แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคลของพยาบาลวิชาชีพ 2.2) แบบประเมินประสิทธิภาพการบริการพยาบาล และ 2.3) แบบประเมินความพึงพอใจของพยาบาลวิชาชีพต่อแนวทางฯ ระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูลระหว่าง วันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2568 ถึงวันที่ 1 กรกฎาคม พ.ศ. 2568 รวมระยะเวลา 6 เดือน ในพื้นที่ 12 ตำบลของอำเภอเมือง จังหวัดสตูล วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพรรณนา และทดสอบค่าที (t-test) เพื่อเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยก่อนและหลังการทดลอง

ผลการวิจัย พบว่า ค่าเฉลี่ยคะแนนประสิทธิภาพการบริการพยาบาลในหน่วยบริการปฐมภูมิหลังการใช้แนวทางการเยี่ยมมารดาหลังคลอดที่ใช้สารเสพติดและทารกสูงกว่าก่อนการใช้นโยบายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$) และพยาบาลวิชาชีพในหน่วยบริการปฐมภูมิมีความพึงพอใจต่อการใช้นโยบายการเยี่ยมฯ ในระดับมาก

คำสำคัญ: การเยี่ยมหลังคลอด/ มารดาและทารก/ สารเสพติด/ ประสิทธิภาพการบริการพยาบาล/ ความพึงพอใจ

วันที่รับบทความ: 05 กรกฎาคม 2568; วันที่แก้ไขบทความ: 18 ธันวาคม 2568; วันที่ตอบรับบทความ: 25 ธันวาคม 2568

ผู้รับผิดชอบ: พยาบาลวิชาชีพชำนาญการพิเศษ โรงพยาบาลสตูล จังหวัดสตูล, E-mail: poplady555@gmail.com

Effects of Home Visit Guidelines for Postpartum Mothers with Substance Use and Their Infants on Nursing Service Efficiency and Satisfaction of Registered Nurses in Primary Care Units

Thanyaporn Samantararat

ABSTRACT

The number of postpartum mothers with substance use has continued to increase annually. However, a specific and standardized care guideline remains lacking, resulting in discontinuity of care when patients are discharged from hospitals back into the community. This research was a quasi-experimental, one-group pretest–posttest design. The objectives were to compare the mean scores of nursing service efficiency in primary care units before and after the implementation of home visit guidelines for postpartum mothers with substance use and their infants, and to assess the satisfaction of registered nurses in primary care units regarding the use of these guidelines. The sample consisted of 20 professional nurses working in primary care units who were responsible for postpartum mothers and infants in the community. The research instruments included: 1) Intervention tools, comprising 1.1) Home visit guideline for postpartum mothers with substance use and their infants, consisting of a mother and an infant section; 1.2) Postpartum home visit feedback form. 2) Data collection instruments, consisting of 2.1) a demographic questionnaire for professional nurses; 2.2) a nursing service effectiveness assessment tool; and 2.3) a nurse satisfaction questionnaire regarding the guideline. Data were collected over a six-month period (January 1 to July 1, 2025) across 12 subdistricts in Mueang Satun District, Thailand. Data analysis was conducted using descriptive statistics and t-tests to compare pre- and post-intervention mean scores.

The findings revealed that the mean score of nursing service efficiency in primary care settings after implementation of the home visit guideline for postpartum visits to substance use mothers and infants was significantly higher than before implementation ($p < .05$). Furthermore, professional nurses reported a high level of satisfaction with the use of the guideline.

Keywords: postpartum home visit/ mother and infant/ substance use / nursing service efficiency/ satisfaction

Article info: Received: July 05, 2025, Revised: December 18, 2025, Accepted: December 25, 2025

Registered nurse, professional specialist, Satun Hospital, Satun Province, E-mail: poplady555@gmail.com

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันยาบ้าหรือเมทแอมเฟตามีน เป็นสารเสพติดที่มีแนวโน้มการใช้เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องในสตรีตั้งครรภ์ ส่งผลให้เกิดอุบัติการณ์ภาวะแทรกซ้อนทั้งในมารดาและทารก ตั้งแต่ระยะตั้งครรภ์ ระยะคลอด จนถึงระยะหลังคลอด¹ สำหรับในโรงพยาบาลสตูล พบหญิงตั้งครรภ์ในเขตอำเภอเมืองสตูลเข้ารับบริการคลอดที่ใช้สารเสพติดเพิ่มขึ้นทุกปี จากข้อมูลย้อนหลัง พ.ศ. 2565-2567 พบจำนวน 7, 31,19 ราย ตามลำดับ โดยร้อยละ 100 เป็นยาบ้าหรือสารในกลุ่มแอมเฟตามีน²

แอมเฟตามีนเป็นสารกระตุ้นระบบประสาทส่วนกลางที่สามารถผ่านรกไปสู่ทารกในครรภ์ได้ ส่งผลกระทบต่อระบบหัวใจและหลอดเลือดระบบประสาท และการเจริญเติบโตของทารก รวมทั้งเพิ่มความเสี่ยงต่อภาวะแทรกซ้อน เช่น การคลอดก่อนกำหนด ทารกน้ำหนักตัวน้อย ภาวะตัวเหลือง ภาวะที่ทารกไม่สามารถรับนมได้ การเจริญเติบโตช้าในครรภ์ และศีรษะเล็ก นอกจากนี้ทำให้เกิดอาการถอนยาในทารกแรกเกิดได้ (drug withdrawal symptoms) โดยอาการขาดยาของทารกส่วนมากจะเกิดขึ้นภายใน 24 – 48 ชั่วโมง ระยะเวลาที่แสดงอาการถอนยาประมาณ 2 วัน จนถึงอายุ 10 – 30 วัน ปัจจัยที่มีผลต่อระยะเวลาที่เริ่มมีอาการ ระยะเวลาที่แสดงอาการ และความรุนแรง ของอาการถอนยานั้น ขึ้นกับชนิด ค่าครึ่งชีวิต ปริมาณยา ความสามารถในการผ่านรกของสารเสพติดที่ได้รับและระยะเวลาหลังจากที่มารดาได้รับยาครั้งสุดท้ายก่อนคลอด^{3,4,5}

ในช่วงปี 2566 สำนักการแพทย์เขตสุขภาพที่ 12 ได้จัดทำคู่มือแนวทางการดูแลหญิงตั้งครรภ์ที่ใช้สารเสพติดและทารกสำหรับระดับ

โรงพยาบาลศูนย์/โรงพยาบาลทั่วไป ตั้งแต่เข้ามารับการฝากครรภ์ จนกระทั่งหลังคลอดและจำหน่ายออกจากโรงพยาบาล อย่างไรก็ตาม ภายหลังจากจำหน่ายจากโรงพยาบาลและกลับสู่ชุมชน ยังไม่มีแนวทางการดูแลหลังคลอดสำหรับมารดาที่ใช้สารเสพติดและทารก ทำให้เกิดรอยต่อในการดูแลหญิงตั้งครรภ์ที่ใช้สารเสพติดและทารกหลังคลอดในชุมชน ซึ่งกลุ่มนี้ควรได้รับการเยี่ยมดูแลและติดตามอย่างใกล้ชิดและเป็นระบบมากกว่าในมารดาและทารกปกติที่ไม่ใช้สารเสพติด นอกจากนี้ การขาดแนวทางการดูแลที่ชัดเจนยังเป็นปัญหาสำหรับพยาบาลในหน่วยบริการปฐมภูมิซึ่งมีบทบาทหลักในการเยี่ยมหลังคลอดในชุมชน ส่งผลให้การดูแลอาจขาดความต่อเนื่อง ความสม่ำเสมอ และประสิทธิภาพในการตอบสนองต่อความต้องการเฉพาะของกลุ่มเป้าหมาย

จากปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงร่วมกับคณะกรรมการพัฒนางานอนามัยแม่และเด็ก (MCH Board) ระดับอำเภอเมืองสตูล และทีมสหวิชาชีพของโรงพยาบาลสตูล พัฒนาแนวทางการเยี่ยมมารดาหลังคลอดที่ใช้สารเสพติดและทารก ขึ้นเพื่อเป็นเครื่องมือให้พยาบาลที่ปฏิบัติงานในหน่วยบริการปฐมภูมิ เขตอำเภอเมืองสตูล ซึ่งประกอบด้วย 12 ตำบล 20 หน่วยบริการ ใช้ในการเยี่ยมหลังคลอดของหญิงตั้งครรภ์และทารก เพื่อเฝ้าระวัง ติดตาม ค้นหาและป้องกันปัญหาต่างๆให้เร็วที่สุด ได้แก่ 1) ปัญหาด้านครอบครัว 2) ปัญหาด้านสังคม และ 3) ปัญหาด้านสุขภาพของมารดาและทารก เช่น การป้องกันไม่ให้มารดากลับมาใช้สารเสพติด โดยการติดตามมาบำบัดอย่างต่อเนื่อง มารดาได้รับการคุมกำเนิดที่เหมาะสม เฝ้าสังเกตอาการทารกหลังกลับบ้าน ติดตามให้ทารกได้รับนมแม่ให้เร็วที่สุดเมื่อหญิงตั้งครรภ์ตรวจไม่พบสารเสพติดในร่างกาย ดูแลและส่งต่อพัฒนาการของ

ทารก เป็นต้น โดยใช้รูปแบบการพัฒนานวัตกรรมในงานประจำ มีลักษณะเป็นนวัตกรรมเชิงระบบ (Systemic Innovation) เป็นแนวคิดเชิงออกแบบ (Design Thinking) คือ EDIPT เป็นกระบวนการพัฒนาเพื่อแก้ไขปัญหาให้ตรงจุดมี 5 ขั้นตอน คือ EDIPT ประกอบด้วย 1. Empathize การเข้าใจปัญหาของผู้ปฏิบัติงาน 2. Define การกำหนดปัญหา 3. Ideate การสร้างสรรค์ 4. Prototype การสร้างต้นแบบ และ 5. Test การทดสอบ⁸ เพื่อพัฒนาแนวทางการเยี่ยมมารดาหลังคลอดที่ใช้สารเสพติดและทารกเพื่อให้พยาบาลนำไปใช้เยี่ยมมารดาหลังคลอดที่ใช้สารเสพติดและทารกในชุมชน

นอกจากนี้ยังสนใจที่จะประเมินประสิทธิภาพการบริการพยาบาลในการเยี่ยมมารดาหลังคลอดที่ใช้สารเสพติดและทารกก่อนและหลังการใช้แนวทางฯ ซึ่งประสิทธิภาพการทำงานในที่นี้ หมายถึงความสามารถและทักษะของพยาบาลในการกระทำของตนเอง หรือของผู้อื่นให้ดีขึ้น เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของตนเองและขององค์กร⁹ รวมถึงมีการประเมินระดับความพึงพอใจของพยาบาลวิชาชีพในการนำแนวทางฯ ที่พัฒนาขึ้นไปใช้เป็นเครื่องมือในการทำงาน เนื่องจากความพึงพอใจในงานเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีผลต่อประสิทธิภาพของการทำงาน เพราะถ้าบุคลากรมีความพึงพอใจในงานที่ทำจะทำให้ผลผลิตขององค์กรบรรลุเป้าหมาย¹⁰ จากการศึกษาแรงจูงใจและความพึงพอใจต่อการทำงานของพยาบาล พบว่าความสำเร็จในการปฏิบัติงาน มีเรื่องของความพึงพอใจมากที่สุด รองลงมาคือด้านลักษณะงานที่ปฏิบัติ และการยอมรับนับถือ¹¹

ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจนำแนวคิดความพึงพอใจ ของสลาวิตซ์และคณะ¹² ที่มีองค์ประกอบ 6 ด้าน คือ 1) ด้านลักษณะงาน 2) ด้านอิสระในงาน 3) ด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน

4) ด้านสถานภาพของวิชาชีพ 5) ด้านค่าตอบแทน และ 6) ด้านนโยบายองค์กร แต่ผู้วิจัยนำมาใช้ประเมินความพึงพอใจเพียง 3 ด้านคือ 1) ด้านลักษณะงาน 2) ด้านอิสระในงาน และ 3) ด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน เนื่องจากด้านสถานภาพของวิชาชีพ ด้านค่าตอบแทน และด้านนโยบายองค์กร เป็นบทบาทหลักของพยาบาลในการทำงานเวลาปกติ และเป็นตัวชี้วัดในงานอนามัยแม่และเด็ก ของกระทรวงสาธารณสุข แต่ผู้วิจัยเพิ่มการประเมินความพึงพอใจในเรื่องสิ่งแวดล้อมในการทำงานเป็นด้านที่ 4 เนื่องจากความพึงพอใจสามารถเปลี่ยนแปลงได้ตลอดเวลาตามปัจจัยแวดล้อม รวมถึงสถานการณ์ที่เกิดขึ้น¹³ และในการเยี่ยมหญิงตั้งครรภ์และทารกหลังคลอดจำเป็นต้องออกไปปฏิบัติงานในชุมชน มาใช้เป็นสอบถามความพึงพอใจของพยาบาลวิชาชีพในการใช้แนวทางฯ คาดว่าการมีแนวทางฯ จะสามารถเป็นเครื่องมือในการทำงานให้กับพยาบาลวิชาชีพ สามารถนำไปใช้ในการดูแล ป้องกันอันตรายและปัญหาต่างๆ อันอาจเกิดกับมารดาหลังคลอดที่ใช้สารเสพติดและทารกหลังจำหน่ายจากโรงพยาบาลสู่ชุมชนได้

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนของประสิทธิภาพการบริการพยาบาลในหน่วยบริการปฐมภูมิ ก่อนและหลังการใช้แนวทางการเยี่ยมมารดาหลังคลอดที่ใช้สารเสพติดและทารก

2. เพื่อประเมินระดับความพึงพอใจของพยาบาลวิชาชีพในหน่วยบริการปฐมภูมิ ต่อการใช้แนวทางการเยี่ยมมารดาหลังคลอดที่ใช้สารเสพติดและทารก

สมมุติฐานการวิจัย

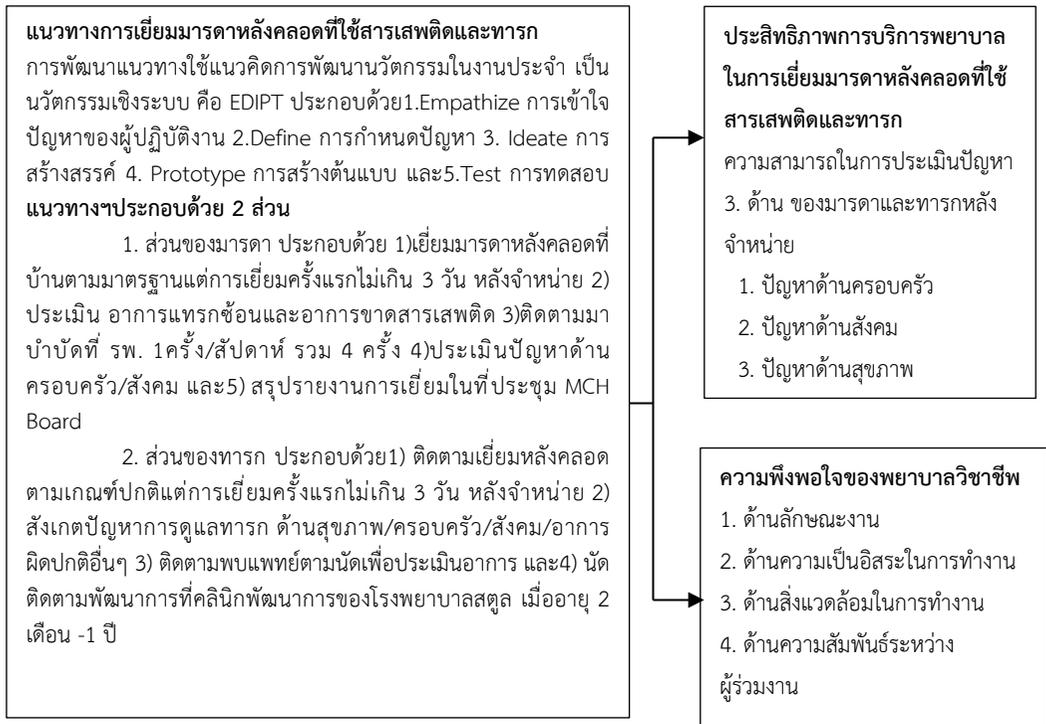
1. ค่าเฉลี่ยคะแนนประสิทธิภาพการบริการพยาบาลในหน่วยบริการปฐมภูมิ หลังการใช้แนวทางการเยี่ยมมารดาหลังคลอดที่ใช้สารเสพติดและทารกสูงกว่าก่อนการใช้แนวทางฯ

2. ระดับความพึงพอใจของพยาบาลวิชาชีพในหน่วยบริการปฐมภูมิ หลังการใช้แนวทางการเยี่ยมมารดาหลังคลอดที่ใช้สารเสพติดและทารกอยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด

กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยศึกษาโดยใช้รูปแบบการพัฒนานวัตกรรมในงานประจำ มีลักษณะเป็นนวัตกรรมเชิงระบบ (Systemic Innovation) เป็นแนวคิดเชิงออกแบบ (Design Thinking) คือ EDIPT เป็นกระบวนการพัฒนาเพื่อแก้ไขปัญหาให้ตรงจุดมี 5 ขั้นตอน คือ EDIPT ประกอบด้วย 1.Empathize การเข้าใจปัญหา

ของผู้ปฏิบัติงาน 2.Define การกำหนดปัญหา 3. Ideate การสร้างสรรค์ 4. Prototype การสร้างต้นแบบ และ 5.Test การทดสอบเพื่อพัฒนาแนวทางการเยี่ยมมารดาหลังคลอดที่ใช้สารเสพติดและทารกเพื่อให้พยาบาลนำไปใช้เยี่ยมมารดาหลังคลอดที่ใช้สารเสพติดและทารกและประเมินประสิทธิภาพการบริการพยาบาลในการดูแลมารดาหลังคลอดที่ใช้สารเสพติดและทารก 3 ด้าน คือ 1) ปัญหาด้านครอบครัว 2) ปัญหาด้านสังคม และ 3) ปัญหาด้านสุขภาพและประเมินความพึงพอใจของพยาบาลหลังการใช้แนวทาง 4 ด้าน คือ 1) ด้านลักษณะงาน 2) ด้านความเป็นอิสระในการทำงาน 3) ด้านสิ่งแวดล้อมในการทำงาน และ 4) ด้านความสัมพันธ์ระหว่างผู้ร่วมงาน สรุปกรอบแนวคิดการวิจัย ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi - experimental research) ดำเนินการแบบ One-Group Pretest-posttest Design

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ คือ พยาบาลวิชาชีพ ที่มีหน้าที่เยี่ยมหญิงหลังคลอดของหน่วยบริการปฐมภูมิในเขต อำเภอเมืองสตูล ทั้งหมด จำนวน 20 แห่งๆละ 1 คน รวม 20 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างคือ พยาบาลวิชาชีพที่มีหน้าที่เยี่ยมหญิงหลังคลอดของหน่วยบริการปฐมภูมิในเขต อำเภอเมืองสตูลทั้งหมด จำนวน 20 แห่ง ๆ ละ 1 คน รวม 20 คน (ผู้วิจัยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจาก Polit and Hungler (1995)¹⁴ โดยกำหนดว่าการวิจัยกึ่งทดลอง ควรมีขนาดกลุ่มตัวอย่างน้อยที่สุด 20-30 คน)

เกณฑ์การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง

1.เกณฑ์การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างสำหรับการวิจัย

1.1 เกณฑ์การคัดเลือกดังนี้

- 1) เป็นพยาบาลวิชาชีพ
- 2) มีประสบการณ์เยี่ยม

มารดาและทารกหลังคลอด

3) ยินยอมเข้าร่วมวิจัย

1.2 เกณฑ์การคัดออกดังนี้

1) กลุ่มตัวอย่าง เปลี่ยนงาน

ที่รับผิดชอบ

2) ไม่สามารถเยี่ยมหญิงหลัง

คลอดและทารกครบตามเกณฑ์ที่กำหนด

สถานที่และระยะเวลา

ช่วงเวลาดำเนินการเก็บข้อมูล ระหว่างวันที่ 1 มกราคม 2568 – 1 กรกฎาคม 2568 รวม 6 เดือน ในเขตพื้นที่ 12 ตำบล ของอำเภอเมืองสตูล

การพิทักษ์สิทธิ์กลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยนี้ผ่านการพิจารณาและอนุมัติจาก คณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยของสำนักงานสาธารณสุข จังหวัดสตูล ตามเอกสารรับรองเลขที่ ET-ST 29/ 2567 วันที่รับรอง 21 พฤศจิกายน 2567 ผู้วิจัยประสานงานสาธารณสุขอำเภอเมืองสตูลเพื่อขออนุญาตดำเนินการวิจัยในพื้นที่หน่วยบริการปฐมภูมิ อำเภอเมืองสตูล เมื่อได้รับอนุมัติผู้วิจัย เลือกกลุ่มตัวอย่างตามคุณสมบัติ อธิบายวัตถุประสงค์ ให้ข้อมูลและเอกสาร แก่กลุ่มตัวอย่างก่อนตัดสินใจลงนามเข้าร่วมวิจัย โดยสมัครใจ ชี้แจงว่าข้อมูลที่ได้จะนำเสนอผลการวิจัยในภาพรวมและไม่เปิดเผยตัวตนกลุ่มตัวอย่างสามารถยกเลิกการเข้าร่วมโครงการได้ตลอดเวลาโดยไม่มีผลต่อการปฏิบัติงาน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย 2 ส่วน คือ เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง และเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง ประกอบด้วย

1.1. แนวทางการเยี่ยมมารดาหลังคลอดที่ใช้สารเสพติดและทารก ซึ่งผู้วิจัยได้พัฒนาร่วมกับ คณะกรรมการพัฒนางานอนามัยแม่และเด็ก (MCH Board) ระดับอำเภอเมืองสตูล และทีมสหวิชาชีพของโรงพยาบาลสตูล

โดยกำหนดบทบาทหน้าที่ของผู้เกี่ยวข้องเข้ามาเชื่อมโยงเป็นแนวทางฯ โดยกระบวนการพัฒนาใช้แนวคิดการพัฒนานวัตกรรมในงานประจำ เป็นนวัตกรรมเชิงระบบ มีลักษณะแนวคิดเชิงออกแบบคือ EDIPT เป็นกระบวนการพัฒนาเพื่อแก้ไขปัญหาให้ตรงจุดมี 5 ขั้นตอน ประกอบด้วย 1) Empathize การเข้าใจปัญหาของผู้ปฏิบัติงาน 2) Define การกำหนดปัญหา 3) Ideate การสร้างสรรค์ 4) Prototype การสร้างต้นแบบ และ 5) Test การทดสอบแนวทางฯประกอบด้วย 2 ส่วน

- ส่วนของมารดา ประกอบด้วย
 - 1.1) เยี่ยมมารดาหลังคลอดที่บ้านตามมาตรฐาน แต่การเยี่ยมครั้งแรกไม่เกิน 3 วัน หลังจำหน่าย
 - 1.2) ประเมินอาการแทรกซ้อนและอาการขาดสารเสพติด 1.3) ติดตามมาบำบัดที่ รพ. 1 ครั้ง/สัปดาห์ รวม 4 ครั้ง 1.4) ประเมินปัญหาด้านครอบครัว/สังคม และ 1.5) รายงานการเยี่ยมในที่ประชุม MCH Board

- ส่วนของทารก ประกอบด้วย
 - 1.1) ติดตามเยี่ยมหลังคลอดตามเกณฑ์ปกติ เยี่ยมครั้งแรกไม่เกิน 3 วัน หลังจำหน่าย 1.2) สังเกตปัญหาการดูแลทารก ด้านสุขภาพ/ครอบครัว/สังคม/อาการผิดปกติอื่น ๆ 1.3) ติดตามพบแพทย์ตามนัดเพื่อประเมินอาการ และ 1.4) นัดติดตามพัฒนาการที่ คลินิก พัฒนาการของโรงพยาบาลสตูล เมื่ออายุ 2 เดือน -1 ปี

1.2 แบบตอบกลับการเยี่ยมหลังคลอด ที่พยาบาลผู้เยี่ยมต้องส่งข้อมูล และรายละเอียดการเยี่ยมมารดาและ

ทารก แก่ผู้วิจัย โดยสแกนผ่าน QR code ซึ่งแบบตอบกลับการเยี่ยมจะสัมพันธ์กับขั้นตอนในแนวทางฯ ที่กำหนด

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลมี 3 ส่วน ประกอบด้วย

2.1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคลของพยาบาลวิชาชีพ ประกอบด้วย เพศ อายุ สถานภาพ การศึกษา และประสบการณ์ทำงานด้านการดูแลหญิงตั้งครรภ์/หญิงหลังคลอด

2.2 แบบประเมินประสิทธิภาพการบริการพยาบาลในการเยี่ยมมารดาหลังคลอดที่ใช้สารเสพติดและทารก มีทั้งหมด 20 ข้อ เป็นคำถามด้านบวก 18 ข้อ มีมาตราส่วน 5 ระดับ คะแนน 5 หมายถึง เห็นด้วยมากที่สุด/คะแนน 4 หมายถึง เห็นด้วยมาก/คะแนน 3 หมายถึง เห็นด้วยปานกลาง/คะแนน 2 หมายถึง เห็นด้วยน้อย และ/คะแนน 1 หมายถึง เห็นด้วยน้อยที่สุด มีคำถามด้านลบ 2 ข้อ มีมาตราส่วน 5 ระดับ คะแนน 5 หมายถึง เห็นด้วยน้อยที่สุด/คะแนน 4 หมายถึง เห็นด้วยน้อย คะแนน 3 หมายถึง เห็นด้วยปานกลาง /คะแนน 2 หมายถึง เห็นด้วยมาก และ/คะแนน 1 หมายถึง เห็นด้วยมากที่สุด ในภาพรวมแบ่งเป็น 3 ด้าน คือ 1) ด้านสุขภาพ จำนวน 10 ข้อ 2) ด้านครอบครัว จำนวน 6 ข้อ และ3) ด้านสังคม จำนวน 4 ข้อ

2.3) แบบประเมินความพึงพอใจของพยาบาลวิชาชีพต่อแนวทางการเยี่ยมมารดาหลังคลอดที่ใช้สารเสพติดและทารก มีทั้งหมด 20 ข้อ มาตราส่วน 5 ระดับ คะแนน 5 หมายถึง เห็นด้วยมากที่สุด/คะแนน 4 หมายถึง เห็นด้วยมาก/คะแนน 3 หมายถึง เห็นด้วยปานกลาง /คะแนน 2 หมายถึง เห็นด้วยน้อย และ/คะแนน 1

หมายถึง เห็นด้วยน้อยที่สุด แบ่งเป็น 4 ด้าน คือ
1) ด้านลักษณะงาน จำนวน 5 ข้อ 2) ด้านความเป็นอิสระในการทำงาน จำนวน 5 ข้อ 3) ด้านสิ่งแวดล้อมในการทำงาน จำนวน 5 ข้อ และ
4) ด้านความสัมพันธ์ระหว่างผู้ร่วมงาน จำนวน 5 ข้อ

การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน ได้แก่ 1) สูตินรีแพทย์ 2) กุมารแพทย์ 3) แพทย์เวชศาสตร์ครอบครัว 4) อาจารย์พยาบาลที่เชี่ยวชาญด้านการพยาบาลชุมชน และ 5) พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการพยาบาลแม่และเด็ก ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของ 1) เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง คือ 1.1) แนวทางการเยี่ยมมารดาหลังคลอดที่ใช้สารเสพติดและทารก และ 1.2) แบบตอบกลับการเยี่ยมหลังคลอด 2) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วย 2.1) แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคลของพยาบาลวิชาชีพ 2.2) แบบประเมินประสิทธิภาพการบริการพยาบาลในการเยี่ยมมารดาหลังคลอดที่ใช้สารเสพติดและทารก 3 ด้าน คือ ด้านสุขภาพ ด้านครอบครัวและด้านสังคม และ 2.3) แบบประเมินความพึงพอใจของพยาบาลวิชาชีพในการปฏิบัติตามแนวทางการเยี่ยมมารดาหลังคลอดที่ใช้สารเสพติดและทารก ประกอบด้วย 4 ด้าน ด้านลักษณะงาน ด้านความเป็นอิสระในการทำงาน ด้านสิ่งแวดล้อมในการทำงานและด้านความสัมพันธ์ระหว่างผู้ร่วมงาน นำมาหาค่าความสอดคล้อง ได้ค่า ดัชนีความสอดคล้อง (Indexes of Item-Objective Congruence: IOC) ของข้อ 1.1, 1.2, 2.1, 2.2

และ 2.3 ได้เท่ากับ 1.0, 1.0, 0.96, 0.9 และ 0.94 ตามลำดับ

การหาค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ

(reliability) ผู้วิจัยนำแบบสอบถามประเมินประสิทธิภาพการบริการพยาบาลในการเยี่ยมมารดาหลังคลอดที่ใช้สารเสพติดและทารก และแบบประเมินความพึงพอใจของพยาบาลวิชาชีพในการปฏิบัติตามแนวทางการเยี่ยมมารดาหลังคลอดที่ใช้สารเสพติดและทารกหลังปรับปรุงตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ ไปทดลองใช้ (Try Out) กับกลุ่มที่มีลักษณะใกล้เคียงกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 20 คน วิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นโดยใช้สถิติ Cronbach's alpha ได้เท่ากับ 0.86 และ 0.89 ตามลำดับ

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยนัดหมาย และเข้าพบกลุ่มตัวอย่างเป็นรายบุคคล ทำความเข้าใจอธิบายวัตถุประสงค์ ให้ข้อมูลและเอกสาร แก่กลุ่มตัวอย่างก่อนตัดสินใจลงนามเข้าร่วมวิจัย โดยสมัครใจ ชี้แจงว่าข้อมูลที่ได้จะใช้เสนอผลการวิจัยในภาพรวมและไม่เปิดเผยตัวตน กลุ่มตัวอย่างสามารถ ยกเลิกการเข้าร่วมโครงการได้ตลอดเวลาโดยไม่มีผลต่อการปฏิบัติงาน

2. เมื่อกลุ่มตัวอย่าง ตัดสินใจเข้าร่วมโครงการ ให้ทำแบบแสดงความยินยอม

3. ก่อนการทดลองให้กลุ่มตัวอย่างทำแบบประเมินประสิทธิภาพการบริการพยาบาลในการเยี่ยมมารดาหลังคลอดที่ใช้สารเสพติดและทารก

4. อธิบายการใช้แนวทางการเยี่ยมมารดาหลังคลอดที่ใช้สารเสพติดและทารกที่กลุ่ม

ตัวอย่างต้องนำไปใช้เป็นเครื่องมือเยี่ยมหญิงหลังคลอดและทารก แต่ละขั้นตอนโดยละเอียด

5. กลุ่มตัวอย่างเยี่ยมมารดาหลังคลอดที่ใช้สารเสพติดและทารกอย่างน้อย 1 คู่ คู่ละ 3 ครั้ง ตามมาตรฐานการเยี่ยมหลังคลอด คือ ครั้งที่ 1 เยี่ยมหลังคลอดตามแนวทางที่กำหนดให้รับเยี่ยมครั้งที่ 1 ไม่เกิน 3 วัน หลังจำหน่ายจากโรงพยาบาล ครั้งที่ 2 เยี่ยมหลังคลอดในสัปดาห์ที่ 2 ตั้งแต่บุตรอายุ 8 วัน แต่ไม่เกิน 15 วัน นับถัดจากวันคลอด ครั้งที่ 3 เยี่ยมหลังคลอดตั้งแต่บุตรอายุ 16 วัน แต่ไม่เกิน 42 วัน โดยการเยี่ยมครั้งที่ 1 - 3 จะปฏิบัติเหมือนกัน คือเริ่มจากดูแลส่วนของมารดา ประกอบด้วย 1) ประเมิน อาการแทรกซ้อนและอาการขาดสารเสพติด 2) ติดตามมาบำบัดที่ รพ. 1 ครั้ง/สัปดาห์ รวม 4 ครั้ง 3) ประเมินปัญหาด้านครอบครัว/สังคม กรณีพบปัญหาให้ประสานแพทย์ประจำหน่วยปฐมภูมิเพื่อพิจารณาการรักษาและส่งต่อมาในโรงพยาบาล สำหรับส่วนของทารก ประกอบด้วย 1) สังเกตปัญหาการดูแลทารก ด้านสุขภาพ/ครอบครัว/สังคม/อาการผิดปกติอื่น ๆ 2) ติดตามพบแพทย์ตามนัดเพื่อประเมินอาการ และ 3) นวัตกรรมติดตามพัฒนาการที่คลินิกพัฒนาการของโรงพยาบาลสตูล เมื่ออายุ 2 เดือน -1 ปี กรณีพบปัญหาให้ประสานแพทย์ประจำหน่วยปฐมภูมิเพื่อพิจารณาการรักษาและส่งต่อมาในโรงพยาบาล

6. อธิบายการใช้แบบตอบกลับการเยี่ยมหลังคลอด ที่พยาบาลผู้เยี่ยมต้องส่งข้อมูลและรายละเอียด ผลการเยี่ยมมารดาและทารกแก่ผู้วิจัย โดยการสแกนผ่าน QR code

7. ผู้วิจัยให้คำแนะนำ ส่งเสริมสนับสนุนให้คำปรึกษาและเป็นพี่เลี้ยงให้กับกลุ่มตัวอย่างตลอดการวิจัย

8. เมื่อเยี่ยมหลังคลอดครบ 3 ครั้ง ให้กลุ่มตัวอย่างแจ้งผู้วิจัย

9. หลังการทดลองให้กลุ่มตัวอย่างทำแบบประเมินประสิทธิภาพการบริการพยาบาลในการเยี่ยมมารดาหลังคลอดที่ใช้สารเสพติดและทารก

10. หลังการทดลองให้กลุ่มตัวอย่างทำแบบประเมินระดับความพึงพอใจของพยาบาลวิชาชีพในการปฏิบัติ

ตามแนวทางการเยี่ยมมารดาหลังคลอดที่ใช้สารเสพติดและทารก

11. ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลตามแบบสอบถามทั้งหมด

12. วิเคราะห์ ข้อมูล ประเมินผลการวิจัย และอภิปรายผล

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างวิเคราะห์โดย การแจกแจงความถี่ร้อยละ

2. วิเคราะห์ คะแนนเฉลี่ย ประสิทธิภาพการบริการพยาบาลในการเยี่ยมมารดาหลังคลอดที่ใช้สารเสพติดและทารก ก่อนทดลอง (Pre-test) และหลังทดลอง (Post-test) โดยตรวจสอบคุณสมบัติของข้อมูลว่ามี การกระจายแบบปกติ (Normal distribution) มี ค่าความเบ้ (Skewness) และ ความโด่ง (Kurtosis) ของข้อมูลทั้ง 2 ชุด อยู่ระหว่าง -2 ถึง 2 แสดงว่ามี การแจกแจงเป็นโค้งปกติ¹⁵ ใช้สถิติ

Paired-Samples T-test กำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. วิเคราะห์คะแนนความพึงพอใจต่อแนวทางการเยี่ยมมารดาหลังคลอดที่ใช้สารเสพติดและทารก โดยใช้ สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) หาค่าคะแนนเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน กำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการวิจัย

1. ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างจำนวน

20 คน พบว่าเป็นเพศหญิง 20 คน คิดเป็นร้อยละ 100 ส่วนใหญ่ มีอายุระหว่าง 31-40 ปี คิดเป็นร้อยละ 40 มีสถานภาพคู่ 18 คน คิดเป็นร้อยละ 90 มีระดับการศึกษาปริญญาตรี จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 100 และมีประสบการณ์ทำงานด้านการดูแลหญิงตั้งครรภ์/หญิงหลังคลอดมากกว่า 5 ปี จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 65 ดังตารางที่ 1

Table 1 Demographic Characteristics of the Study Participants (N= 20)

Demographic Characteristics	Number	Percentage
Sex		
Female	20	100
Age (years)		
21-30	2	10
31-40	8	40
41-50	7	35
Over 50 years	3	15
Marital Status		
Single	2	10
Married	18	90
Educational Level		
Bachelor's Degree	20	100
Work Experience in Antenatal and Postpartum Care (years)		
1-2	3	15
3-5	4	20
Over 5 years	13	65

2. เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนประสิทธิภาพการบริการพยาบาลในการเยี่ยมชมมารดาหลังคลอดที่ใช้สารเสพติดและทารกก่อนและหลังการใช้แนวทางฯของกลุ่มตัวอย่าง

พบว่าหลังการใช้แนวทางฯกลุ่มตัวอย่างมีค่าเฉลี่ยคะแนนสูงกว่าก่อนการใช้แนวทางฯอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$) ดังตารางที่ 2

Table 2 Comparison of Nursing Service Efficiency Scores Before and After Guideline Implementation (N= 20)

Nursing Service Efficiency	before		after		t	p-value
	Mean	SD	Mean	SD		
1. Health Aspect	4.13	0.38	4.41	0.36	-2.96	.008
2. Family Aspect	4.13	0.54	4.42	0.38	-0.87	.014
3. Social Aspect	4.02	0.56	4.45	0.35	-1.99	.003
Overall	4.11	0.41	4.42	0.30	-3.48	.002

* $p < .05$

3. ประเมินระดับความพึงพอใจของพยาบาลวิชาชีพในหน่วยบริการปฐมภูมิ ต่อการใช้แนวทางการเยี่ยมมารดาหลังคลอดที่ใช้สาร

เสพติดและทารก พบว่าหลังการใช้แนวทางฯกลุ่มตัวอย่างมีระดับความพึงพอใจรวมทั้งในระดับมาก ดังตารางที่ 3

Table 3 Satisfaction Levels of Registered Nurses After Guideline Implementation (N = 20)

Satisfaction Levels	Mean	SD	Results
1. Nature of Work	4.29	0.47	Very Satisfied
2. Job Autonomy	4.02	0.49	Satisfied
3. Work Environment	3.72	0.60	Satisfied
4. Interpersonal Relationships	4.08	0.44	Satisfied
Overall	4.04	0.38	Satisfied

อภิปรายผล

จากการศึกษาผลของแนวทางการเยี่ยมมารดาหลังคลอดที่ใช้สารเสพติดและทารกต่อประสิทธิภาพการบริการพยาบาลและความพึงพอใจของพยาบาลวิชาชีพ ในหน่วยบริการ

ปฐมภูมิ อำเภอเมืองสตูล ผู้วิจัยอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. ค่าเฉลี่ยคะแนนประสิทธิภาพการบริการพยาบาลในการเยี่ยมมารดาหลังคลอดที่ใช้สารเสพติดและทารกก่อนและหลังการใช้แนวทางฯของกลุ่มตัวอย่าง พบว่าหลังการใช้

แนวทางฯกลุ่มตัวอย่างมีค่าเฉลี่ยคะแนนสูงกว่าก่อนการใช้แนวทางอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$) เนื่องจากมีเครื่องมือ คือแนวทางฯ ที่พัฒนาขึ้นตามหลักวิชาการโดยการใช้กระบวนการพัฒนานวัตกรรม และนำไปใช้ในการเยี่ยมมารดาหลังคลอดที่ใช้สารเสพติดและทารก ช่วยให้การเยี่ยมครอบครัวครบถ้วนทั้ง 3 ด้าน คือ 1) ด้านสุขภาพ 2) ด้านครอบครัว และ 3) ด้านสังคม และสามารถประสานงานกับผู้เกี่ยวข้องได้ง่ายขึ้น เนื่องจากผู้เกี่ยวข้องและสหวิชาชีพทราบบทบาทของตนเองในการดูแลกลุ่มมารดาหลังคลอดที่ใช้สารเสพติดและทารกในชุมชน แนวทางฯนี้จึงสามารถทำให้พยาบาลมีประสิทธิภาพในการเยี่ยมมารดาหลังคลอดที่ใช้สารเสพติดและทารกเพิ่มขึ้นด้วย สอดคล้องกับผลของแนวทางในการจัดรูปแบบการบริการพยาบาลผู้ป่วยผ่าตัดวันเดียวกลับ¹⁶ พบว่าการวางแนวทางทำงานที่ส่งเสริมการร่วมมือกัน และช่วยกันพัฒนาด้านการบริการ สามารถเพิ่มประสิทธิผลต่อบุติการณต่าง ๆ ได้ และยังสอดคล้องกับการศึกษาแนวทางการปฏิบัติการพยาบาลในการป้องกันการแพร่กระจายเชื้อดื้อยาสำหรับผู้ป่วยก่อนจำหน่ายจากโรงพยาบาล¹⁷ พบว่าการนำแนวปฏิบัติการวางแผนจำหน่ายไปใช้ สามารถเพิ่มประสิทธิภาพในการดูแลผู้ป่วยและส่งเสริมการทำงานให้มีประสิทธิภาพของทีมสหสาขาในการดูแลผู้ป่วย

2. ความพึงพอใจของพยาบาลวิชาชีพในหน่วยบริการปฐมภูมิ ต่อการใช้แนวทางฯ ผลการศึกษา พบว่าในการปฏิบัติงานของพยาบาลวิชาชีพ ของหน่วยบริการปฐมภูมิโดยรวมอยู่ในระดับมากโดย ด้านลักษณะงาน มีความพึงพอใจ

ระดับมากที่สุด สอดคล้องกับแนวคิดความสำคัญของงาน (Task Significance) ตามทฤษฎีลักษณะงานของ Hackman และ Oldham (1976) ที่ระบุว่าพยาบาลรับรู้ถึงคุณค่าและความหมายของงานผ่านการช่วยเหลือเพื่อนมนุษย์ ซึ่งเป็นผลสำเร็จที่เป็นรูปธรรมและสร้างความภาคภูมิใจในวิชาชีพส่วนความเป็นอิสระในการทำงาน¹⁸ ส่วนด้านสิ่งแวดล้อมในการทำงานและด้านความสัมพันธ์ระหว่างผู้ร่วมงาน มีความพึงพอใจระดับมาก การนำแนวทางทางการเยี่ยมมารดาหลังคลอดที่ใช้สารเสพติดและทารก ที่ผ่านการพัฒนาร่วมกับผู้เกี่ยวข้องมาใช้ปฏิบัติ ทำให้พยาบาลเกิดความพึงพอใจในภาพรวมระดับมาก และยอมรับนำไปปฏิบัติเพื่อช่วยแก้ปัญหาในงาน และสามารถใช้ศักยภาพของตนในความเป็นพยาบาลวิชาชีพได้อย่างเต็มที่ สอดคล้องกับการศึกษาความพึงพอใจในงานของพยาบาลโรงพยาบาลสงขลานครินทร์ พบว่าระดับมีความพึงพอใจในงานโดยรวมอยู่ในระดับมาก และระดับความพึงพอใจในงานของพยาบาลมีระดับมากที่สุดในด้านของลักษณะงาน ซึ่งเป็นงานที่มีเกียรตินำภาคภูมิใจ¹⁹ และยังสอดคล้องกับการศึกษาแรงจูงใจและความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน ของพยาบาลวิชาชีพโรงพยาบาลบ้านแพ้ว (องค์การมหาชน)¹¹ ที่พบว่าความพึงพอใจโดยรวมอยู่ในระดับมาก และในด้านลักษณะงานอยู่ในระดับมากที่สุดเช่นกัน เช่นเดียวกับการศึกษาความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของบุคลากร ทางการพยาบาล โรงพยาบาลแม่ระมาด จังหวัดตาก²⁰ พบว่าความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของพยาบาล ด้านลักษณะงาน

มีความพึงพอใจสูงสุดต่อการปฏิบัติงานของพยาบาลวิชาชีพเช่นกัน

จุดแข็งของงานวิจัยครั้งนี้

การวิจัยนี้เป็นการศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนางานประจำ แนวทางทางการเยี่ยมมารดาหลังคลอดที่ใช้สารเสพติดและทารกที่พัฒนาขึ้นจากกระบวนการพัฒนานวัตกรรม ตามหลักวิชาการ และมีผู้เกี่ยวข้องร่วมพัฒนา และแนวทางนี้สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติงานได้จริง สามารถขยายผลไปใช้เชิงนโยบายได้

จุดอ่อนของงานวิจัยครั้งนี้

การวิจัยนี้เก็บขนาดกลุ่มตัวอย่างในพื้นที่เดียว และคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างเฉพาะกลุ่ม ทำให้มีข้อจำกัด

สรุป

ผลลัพธ์ของการใช้แนวทางการเยี่ยมมารดาหลังคลอดที่ใช้สารเสพติดและทารกต่อประสิทธิภาพการบริการพยาบาลและความพึงพอใจของพยาบาลวิชาชีพ ในหน่วยบริการปฐมภูมิ พบว่าค่าเฉลี่ยคะแนนประสิทธิภาพการบริการพยาบาลในหน่วยบริการปฐมภูมิหลังทางการใช้แนวทางการเยี่ยมมารดาหลังคลอดที่ใช้สารเสพติดและทารกสูงกว่าก่อนการใช้แนวทางขอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$) และความพึงพอใจของพยาบาลวิชาชีพในหน่วยบริการปฐมภูมิ หลังทางการใช้แนวทางการเยี่ยมมารดาหลังคลอดที่ใช้สารเสพติดและทารกอยู่ในระดับมาก สามารถนำแนวทางมาใช้ในการทำงานได้

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. การนำแนวทางการเยี่ยมมารดาหลังคลอดที่ใช้สารเสพติดและทารกขึ้นกับบริบทในแต่ละหน่วยบริการ

2. พยาบาลสามารถเรียนรู้และนำแนวทางไปใช้เยี่ยมหญิงหลังคลอดที่ใช้สารเสพติดและทารกได้จริง

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาระยะยาวเพื่อติดตามผลลัพธ์ของการใช้แนวทางการเยี่ยมมารดาหลังคลอดที่ใช้สารเสพติดและทารก

2. ควรมีการศึกษาผลลัพธ์ของการใช้แนวทางการเยี่ยมมารดาหลังคลอดที่ใช้สารเสพติดและทารก ในพื้นที่อื่นที่มีบริบทแตกต่างกัน

References

- Office of the Narcotics Control Board. Results of drug prevention and suppression operations. Bangkok: Office of the Narcotics Control Board, Ministry of Justice; 2022.
- Satun Hospital. PCT obstetrics meeting minutes report 2023 [unpublished]. Satun: Satun Hospital; 2023.
- Adisak W. Maternal and fetal outcomes in pregnant women who used methamphetamine during pregnancy. J Mahasarakham Hosp. 2021;18(2):105–112.

4. Sucharitpong S. The impact of substance abuse during pregnancy [Internet]. Bangkok: Faculty of Medicine Siriraj Hospital; 2017 Aug 21 [cited 2024 Oct 26]. Available from: https://www.si.mahidol.ac.th/sirirajdoctor/article_detail.aspx?ID=796 (in Thai)

5. Thiphosa C. Effects of maternal methamphetamine use during pregnancy on newborn infants at Seka Hospital, Bueng Kan Province [research report]. Sakon Nakhon: Sakon Nakhon Provincial Public Health Office; 2022 [cited 2024 Sep 6]. Available from: https://skko.moph.go.th/dward/document_file/oa/research_file_name/20230717133205_976338236.pdf (in Thai)

6. Regional Health Office 12. Guidelines for the care of pregnant women and infants born to women who use drugs and narcotics in Health Region 12. Songkhla: Regional Health Office 12; 2023

7. Chumpotchantameekorn A. Ramamental [Internet]. Bangkok: Mahidol University; 2024 [cited 2024 Mar 21]. Available from: <https://www.rama.mahidol.ac.th/ramamental/generalknowledge/06212014-1613> (in Thai)

8. Suksawang S. Innovation development using design thinking [Internet]. 2024 [cited 2024 Aug 16].

Available from:

<https://www.sasimasuk.com/16875793/บทความ-design-thinking> (in Thai)

9. Chuchet S. A study of the student affairs administration situation at Suan Dusit Rajabhat University [master's thesis]. Bangkok: Sripatum University; 2013 (in Thai).

10. Panurat P, Srisatidnarakul B. Key contributors to nurse job satisfaction in private hospitals. Songklanagarind J Nurs. 2013;33(1):29–42 (in Thai).

11. Lwandee P, Amrumpai Y. Job motivation and job satisfaction among nurses at Banphaeo Hospital Public Organization. Kuakarun J Nurs. 2015;22(1):48–59 (in Thai).

12. Slavitt DB, Stamps PL, Piedmont EB, Haase AM. Nurses' satisfaction with their work situation. Nurs Res. 1978;27(2):114–120.

13. Phatthanaputong S. Satisfaction of users of the Central Library, Khon Kaen University [master's thesis]. Khon Kaen: Khon Kaen University; 2003 (in Thai).

14. Polit DF, Hungler BP. Nursing research: principles and methods. 6th ed. Philadelphia (PA): Lippincott; 1995.

15. Tabachnick BG, Fidell LS. Using multivariate statistics. 5th ed. New York (NY): Allyn and Bacon; 2007.
16. Nantawan M, Gunyadar P, Panta A. Effects of a participative management model on nursing service effectiveness and professional nurses' satisfaction in one-day surgery patients. *J Health Health Manag.* 2023;9(1):73–85 (in Thai).
17. Charinee B, Samattanate T, Tunyarat J. Development of nursing practice guidelines for preventing the spread of drug-resistant infections prior to hospital discharge [Internet]. Chiang Mai: Nakornping Hospital; 2023 [cited 2024 May 20]. Available from: <https://www.chiangmaihealth.go.th/document/231130170131384984.pdf> (in Thai)
18. Hackman JR, Oldham GR. Motivation through the design of work: test of a theory. *Organ Behav Hum Perform.* 1976;16(2):250–279.
19. Nittaya K, Ratana L. Job satisfaction of nurses at Songklanagarind Hospital. *Princess Naradhiwas Univ J.* 2020;12(2):51–66 (in Thai).
20. Takampanya C. Job satisfaction of nursing personnel at Mae Ramat Hospital, Tak Province. *Phutthachinarat Med J.* 2009;4(1) (in Thai).